

redivivus refurgat ; ejusmodi facta , nemo est , qui non supra consuetum *Naturæ* ordinem posita esse fateatur.... Porro negari quidem non potest , dari hominum fraudes & deceptiones , sed præsto etiam sunt media vera Miracula discernendi a fallis , effectus supernaturales a mere naturalibus .§. III. & vid. Cl. Bergier der Deist 12. Brief S. 253. edit. germ. e) Emile part. 3. pag. 101.

III. Interim , quo magis , ajunt *Naturalistæ* , mirabilia quis refert , eo minorem meretur fidem , & eo fortioribus est opus argumentis ; hinc Miracula semper suspecta esse debent , & *David Hume* f) ait : Die Betrügerey , Bosheit und Thorheit der Menschen sind so gemeine Erscheinungen , daß ich lieber glauben wollte , die außerordentlichsten Begebenheiten könnten aus der Vereinigung derselben entstehen , als eine so ungemeine Verletzung der Gesetze der Natur.... Equidem verum est , eos qui mirabilia & extraordinaria narrant , difficilius invenire fidem , ac fortissimis argumentis ad ea comprobanda instructos esse oportere ; attamen , dum in Religionis christianæ confirmationem non citantur Miracula , nisi , quorum constat & *historica* , & *philosophica* Veritas , qua via eadem suspecta esse possint , non adparet. Porro , quanto errore D. *Hume* g) , Miracula , Legum naturalium violationes , enunciet , ex §. II. colligitur , conf. Cl. Bergier Traite historique tom. 5. pag. 65.

f) Tom. 1. pag. 64. g) Philosophische Versuche. Theil. 2. S. 263.

SECTION II.

Historica & Philosophica Miraculorum Veritas.

§. I.

Historica Veritas.

Pleni sunt Libri N. T. vere divini a) , Evangelia præsertim talibus Christi factis , quæ omnigenæ infirmitatis curatio solo verbo effecta , morbi sine numero & in momento temporis depulsi ; surdis audiendi , mutis loquendi & cæcis videndi facultas subito reddita b) ; panis iterato

B

adeo

adeo multiplicatus , ut pluribus hominum millibus reficiendis non tantum suffecerit , sed ut iis saturatis , plus , quam ab initio aderat , superfuerit c) ; frigida jam cadavera ad vitam revocata fuerunt d) ; quæ facta tam accurate , ut persona , locus , tempus & omne , quod ad individuum pertinet , exprimantur , referuntur a testibus 1) *coævis* , aliis de visu , *Matthæo & Joanne* ; aliis de certo auditu , *Marco & Luca* ; .. 2) a testibus *veracibus* , quibus nihil commodi ex falsa relatione sperandum , imo , qui ex vera narratione mali plurimum , ipsamque mortem retulerunt ; ... 3) a testibus *publicis* , qui Hierosolymæ , Athenis & Romæ mediis in urbibus , in cœtibus sapientum & coram Magistratibus eadem deprædicarunt ; . 4) a testibus *invictis* , quorum sapientiæ cessit tandem potentiorum in terris ingeniorum pervicacia , nec cessit nisi de Doctrinæ eorum veritate convicta , uti de Ignatio , Polycarpo , Justino , Irenæo , Athenagora , Origine & aliis certum , qui ante suam ad Christum conversionem in Paganismo eminuerunt.

a) Conf. H. Hofrath Michaelis *Einleitung ins N. T.* , Gottf. Less *Wahrheit der Christlichen Religion* ; P. S. Wiest. *demonstr. Relig. Christ.* tom. II. b) Matth. XIV , 35. 36. ; XV , 30. 31. c) Matth. XIV , 14-22. ; XV , 32-38. d) Luc. VII , 11-17. filius viduæ *Naimiticæ* ; Marc. V , 35-43. filia *Jairi* ; Joann. XI. Lazarus a mortuis resuscitati leguntur.

§. II.

Continuatio.

Cum neque Judæi , neque Pagani , Christiani Nominis hostes infensissimi , hæc ipsa facta negaverint , Testium (Evangelistarum) integritas & autoritas multum inde augetur ; Judæi enim in *Talmud* de factorum veritate convicti , eadem modo artibus magicis , modo invocationi nominis *Jehova* adscribunt... Ex Paganis 1) *Porphyrus* Christum per hæc facta dicit hominem pium & immortalem e) ; 2) *Celsus* quidem Christianos autumat fuisse incantatores , & Christum , eo quod Magos damnaverit , cum esset ejusdem criminis reus , arguit , inquirens vero , an Christus ægrotos curaverit ; mortuos ad vitam revocaverit ; multa hominum millia panibus solum aliquot satiaverit , ait : *Age ! credamus & ista gessisse....* Tum omnia se se novisse adfirmat ; 3) *Julianus Apostata* g) licet

g) licet omnem lapidem moverit, ut Christi Oracula de Templi restoratione mendacia ostenderet, Eum tamen cecos, claudos, dæmone correptos sanasse constanter adseverat... Imo ne unus quidem eorum, qui a suscepto Christianismo defecerunt vel ad primævam superstitionem reversi, vel ad errores Doctrinæ christianæ oppositos conversi, facta hæc reclamavit.

e) Euseb. demonstr. Evang. L. 3. c. 9. f) apud Orig. L. 1. cont. Celsum. g) Cyrill. L. 6. c. Julian.

§. III.

Continuatio.

Discipulos quoque, quos Christus elegerat Ministros & Mysteriorum Dei dispensatores, facultatem infirmos curandi, mortuos suscitandi, leprosos mundandi & Dæmones ejiciendi, ipsis ab Eodem concessam h) exercuisse in aprico est: sic S. Petrum claudum ex utero Matris sanasse dicendo: *in nomine Jesu Christi Nazareni surge & ambula!* i), S. Paulum mortuum ad vitam revocasse k) legitur; hic quoque signorum Apostolatus sui pluralitatem Corinthiis deprædicat l), quemadmodum & multa in plebe per manus Apostolorum fiebant signa & prodigia, ita ut in plateas ejicerent infirmos, & ponerent in lectulis & grabatis, ut veniente Petro saltem umbra illius obumbraret quempiam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus suis m) ut mirum non sit, inde continuo auctam esse cretium multitudinem, quin multam sacerdotum turbam Evangelio obedivisse.

h) Matth. X, 8. i) Act. III, 6. 7. k) Act. XX, 10. l) II. Cor. XII, 12.

m) Act. V, 12.

§. IV.

Philosophica Miraculorum Veritas.

Horum Miraculorum philosophica Veritas manifesta est, si per hæc Christi & Apostolorum opera Legibus Naturæ universalibus derogatum fuisse constet: quis autem Philosophorum, eadem vires naturales

transcendere, negare audet? ... Præclara in hanc rem sequens est *C. Heumani*, in *Hug. Grotium* commentantis observatio: n) „ si quis (inquit) credere potest, falsissima narrari de Christo & Apostolis, & tamen omnis generis homines, eosque innumeros, Nobiles, Plebejos, Doctos, Indoctos, Græcos, Romanos, Judæos, Barbaros, Viros, Mulieres in tanta Orbis luce deceptos esse, omnesque rem tanti momenti, tantique periculi non examinantes, sine ulla gravi causâ ea omnia habuisse certissima, & cum omnium hujus vitæ bonorum jactura se se isti Religioni addixisse; hoc (inquam) si quis credere potest, is profecto se præbet omnium maxime stupendum Miraculum, quod non refutatione dignum est, sed tum admiratione, tum commiseratione maxima. „ Non enim unum, quod forte impostura quadam niti potuerit, sed plura, in conspectu plurimorum, etiam Inimicorum, qui cum gaudio fraudem detexissent; nec ullum iterata vice, saltem iisdem in circumstantiis, sed varia varii generis, diversisque in Creaturis Christus patravit Miracula, quo pacto impossibile fuit, ut nullum unquam ex pessimis illius consiliis in vulgus emanarit. Si cuncta hæc occulto quodam artificio peregisset, Christus omnes singulasque *Naturæ* vires, artes omnes, omniaque arcana explorata habuisset, necesse esset, cur vero non alteri quoque homini, si talia humanas vires non superent, jam inde a mundi exordio in hæc *Naturæ* arcana penetrare licuit? Non Christus solum miracula edidit, sed etiam Discipulis suis ea patrandi facultatem concessit (§. III.); anne credibile est, Discipulos ejus (si Christus Impostorem egisset) ita imbibisse artem, ut nullus eorum aliquando lapsus & sic omnis impostura detecta fuisset? nonne *Judas Iscarioth* (qui haud dubie illas artes calluit) Judæis (cum Dominum suum proderet) revelasset, Miracula Ejus meras esse imposturas, & niti occultis *Naturæ* viribus? hic autem cum facti poenitens, summam Christi (quam publice confessus est) Innocentiam morte sua confirmaverit, quis amplius, an Christus & Apostoli vera patraverint Miracula, in dubium vocabit? sunt igitur ista & *historice* & *philosophice* vera.

n) de Verit. Relig. Christ. L. 2. §. 4.

Argumenta contraria.

I. Impias suas in Christum & Apostolos voces emittentes Increduli, quid vetat (inquiunt) adserere, Christi Miracula a Christianis fuisse conficta, cum non raro talia finxerint prodigia? ... insuper & ex eo, quod eadem, deperditis veterum Philosophorum, Miracula ista impugnantium operibus, a solis Christianis referantur, omnem fidem iis denegandam volunt.... Verum admissio tali principio, jam nulli Historico fides adhibenda est; ex Historicis quippe profanis plures non nisi commentitias scripserunt Historias, plures non, nisi aniles referunt narrationes. Anne, quia nonnulli Christiani Miracula fictitia commemorant, & vera Christi Miracula rejicienda sunt? ... Christiani sapientes & docti juxta critices regulas & leges perpendunt Miracula, quemadmodum illud gravissima Religionis Materia exigit; examine isto peracto Christiani certis characteribus pseudo-miracula expungunt e veris (Sect. I. §. III.); Christi igitur Miracula ad critices ejusdem regulas expendant Increduli, si vera probitate & fide præditi erunt, enunciabunt cum Principe Judæorum: *scimus, quia a Deo venisti Magister; nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis nisi fuerit Deus cum eo*..... Si, Ethnicorum opera Christi Miracula impugnantia periisse, adfirment; quid adversus eadem in illis scriptum fuerit, enarrent; ... aut si Christianorum machinationibus perierint; quo tempore, an primis Ecclesiæ sæculis, an immediate subsequenter id contigerit, adsignent necesse est.... Sane nondum deperditis Ethnicorum Libris innumeri fere ex illis, fidem Christi Miraculis adhibentes, Religioni christianæ nomen dederunt, quorum argumenta, in Patrum operibus adhuc existentia, non minus, quam modernorum Incredulorum, subtilia fuerunt... Quod si innumeri etiam ex illis, sicut ex Judæis Christi operibus non crediderint, istud evenit, quia gentiles cupiditatibus, præjudiciis, Philosophorum sophismatibus, Sacerdotum fraudibus & Imperatorum minis ligati fuerunt; Judæi vero, quia *Messiam* Regem expectarunt terrenum, qui florentissimum Judæorum Regnum restitueret, Christum, cum talem se non exhiberet, Le-

gis Violatorem despexerunt , & Miracula quæ operatus est , Dæmoniis tribuerunt , permulti nihilominus ex iis sive Christi sive Apostolorum Miraculis & Concionibus perculsi ad partes christianas transierunt.

o) Joan. III, 2.

II. Ab aliis Miracula rejiciuntur , 1) quod multis ipse locis eadem operari recusaverit , rejiciens cum indignatione eos , qui signum aliquod videre cupiebant... At profundius quæso scrutentur Scripturas & Christum tribus tantum in calibus , in quibus id infinitæ Sapientiæ suæ repugnasset , Miracula hominibus denegasse observabunt.... Denegavit illud Phariseis ; nonne eorundem perversa fuit intentio ? exegerunt hi , ut *Christus* , quemadmodum *Messiam* præstiturum docuerunt , de Cœlo descenderet , eorundem fronti se sisteret , Romanorum Imperium perverteret , & Judæorum Regnum pristino flori restitueret ; quod tamquam sapientiæ suæ contrarium cum indignatione recusavit p) , qui venerat ut humanum genus sanguinis sui pretio redimeret. Igitur 1) *Miraculum operari noluit ; si illud ad terrenum MESSIÆ Regnum fundandum & stabilendum petebatur....* Denegavit illud *Herodi* ; q) nonne hic Christum habuit præstigiatorum ? nonne tantum , ut cupiditatibus suis satisfaceret , Miraculum videre desideravit ? ... Igitur 2) *renuit patrare Miraculum , si illud ad animum novitatis avidum exsatiandum petebatur....* Denegavit illud illusoribus & crucifixoribus suis , r) anne illi adhucdum indiguerunt signis ad Divinitatem Christi intelligendam ? Igitur 3) *Miracula recusavit , si petebantur in cujusdam rei confirmationem , quæ aliunde , etiam miraculis firmata fuit :* Nec 2) exinde Brachium omnipotentiae debilitatum credant , quod legatur , Christum apud Nazarethanos non multa , vel ut Marcus dicit , ob incredulitatem eorum non potuisse patrare Miracula s) ; significatur enim , Nazarethanis defuisse fiduciam , qua in sui favorem , Miracula a Christo patrari petere debuissent ; sicut *Christus* ad Miracula patranda talem in se fiduciam frequenter exegit.... Nec 3) Ipsius impotentiam reprehendant , quod aliquando de Miraculis , quæ patraverat , secretum commendaverit ; nam id certis ex rationibus factum esse norunt Interpretes : *ordinarie* ad Hostium suorum invidiam declinandam , aut populi seditionem impediendam ; *aliquando* etiam ex Speciali Providentia Miraculum celari præcepit : sic Leprosi Sanationem

t) di-

s) divulgari noluit, nisi postquam se Sacerdoti exhibuisset, ne a Pharisæis & Sacerdotibus, hunc vero Miraculo sanatum esse, negari posset.

p) Matth. XII, 38. 39.; XVI, 1-4. q) Luc. XXIII, 8. 9. r) Matth. XXVII, 40. s) Matth. XIII, 58.; Marc. VI, 5. 6. t) Matth. VIII, 4.

III. Alii cum *Woolston*. existimant, Miracula Christi in sensu tantum allegorico esse intelligenda, ita, ut cæcorum illuminatio mentis nostræ illustrationem significet, cui expositioni & subscripsit *Spinoza* volens Ss. Patres, *Originem* præsertim in scripturis explicandis sensu allegorico usos... Verum, quo fundamento hic a propria verborum significatione recedere audeant, haud adparet: nonne Christus ipse ad sua adpellavit Miracula, ut suam inde Divinitatem simul & Doctrinam firmaret? quomodo fieri potuit, ut tot Judæi abjectis ritibus suis, tot gentiles combustis simulacris ad sacra christianorum transirent? cur Judæi & Pharisei signa hæc videntes, ne totus mundus post ipsum abiret, ne omnes in eum crederent, per-tinuerunt? ... Equidem Patrum nonnulli quædam Christi Miracula ad fidelium pietatem excitandam mystice aliquando interpretati sunt, attamen omnes ii proprio quoque & literalis sensui inhærentes in Miraculo-rum Christi veritate adferenda semper fuerunt occupati, ut Religionis Christianæ comprobarent Divinitatem. Proin *Woolston*, ejusque secta-torum opinio non, nisi falsitatis & impietatis exemplar est.

SECTIO III.

Miraculorum Vis & Efficacia.

Miracula Legationem Christi, ejusque Doctrinam, quam Apostoli prædicarunt, divinam ostendere, ut manifestum sit, cæteris jun-gatur stupendum Resurrectionis Christi Miraculum, quod Religionis a Christo institutæ Divinitatem invictissime demonstrat.

§. I.

Resurrectio Christi.

Noverant Hostes Christi, Eundem suam a mortuis Resurrectionem, an-tequam moreretur, prædixisse a). Contigit Ea tertio a morte dic-
uti